

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfild & Emeric Los-
ner., Heinrich Schalek. A. Op-
peik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulia
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarife
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Térgul Inului Nr. 30. etagia
I: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 263.

Brașov, Miercuri 30 Noemvrie (13 Decemvrie).

1905.

Răspunsul guvernului la remonstrarea Sașilor.

S'a întâmplat așa cum am pre-
vădut: Petițiunea, cu care consisto-
riul bisericei ev. săsesci din Ardeal
s'a adresat către Majestatea Sa, plân-
gându-se în contra ordonanțelor-cir-
cular de astă-vară ale ministrului de
instrucțiune Lukacs, a fost o pușcă-
tură în vânt. Zadarnică a rămas spe-
ranța, că în momentele de față mo-
narchul va fi pôte mai inclinat de a
lua în considerare plângerile credin-
ciosilor săi Sași. Urmând ca întotdeauna
practica dîsă constituțională, monar-
chul n'a decis nimic, ci a însărcinat
pe ministrul său să decidă.

Atât i-a trebuit acestuia, ca să le
dea Sașilor un răspuns cum nu se
pôte mai lămurit și care răspuns să
le documenteze din nou *ad oculos*
cât de greșită a fost și este politica
lor, și cât de rătăciți au fost când
au creșut, că, decă ei vor renunța
să mai figureze ca națiune deosebită
în acest stat și se vor supune la
tote de bună voie, puterea publică
va exercita față cu ei virtutea îngă-
duinței și a milei, lăsându-i să tră-
iescă cu limba lor neturburată măcar
în unghiulețele locuite în masse mai
mari de poporul săsesc de pe teri-
toriu numit odinioară *fundus regius*.

În petițiunea, de care vorbim,
și-a ridicat glasul consistoriul săsesc
în contra metodei practicate de mi-
nistrul instrucțiunii de a balansa și
voltigia, trecând după plac peste li-
mitele legii de maghiarizare din 1879.
Intr'un răsuflet ministrul susține, că
art. de lege XVIII din 1879 n'a avut
în vedere de a forța pe cetățenii de
altă limbă se-și însușescă limba sta-
tului și tot pe baza acestei legi pre-
tinde, că cetățenii trebuie să fie for-
țați de a învăța ungurește, fiind-că
legea a fost adusă tocmai ca să se
facă cu putință fie-cărui cetățean de

a-și însuși limba maghiară. Contra
acestei apucături machiavelice s'a
tânguit petițiunea consistoriului să-
sesc.

Muncă sterpă și zadarnică de a
voi să documentezi patriotului șovi-
nist cu legea în mână, că el atunci,
când la 1879 a îndreptat ascuțișul
acestei legi contra existenței tale na-
ționale, n'a voit să te nimicescă, ci
a voit numai să te prepare mai bine
pentru scopurile statului lui național.

Nenorocirea cea mare a fost, că
nici Sașii, nici celelalte naționalități
n'au înțeles din capul locului cum se
cade, că în fața năsuințelor manifes-
tate prin aducerea legii dela 1879, ce
țintesc de-adreptul la maghiarizarea
școlilor noastre, nu era la loc și nu
era permisă nici un fel de concesione
făcută de bună voie. Naționalitățile
trebuiau să persevereze cu cea mai
estremă tenacitate pe terenul lor de
luptă, ce se basază pe convingerea
tare, că li-se face cea mai mare ne-
dreptate, când cu sila li-se impune
limba maghiară și în școlile populare;
poporele nemaghiare n'au nici o lipsă
neapărată de a învăța limba maghiară
și trebuie să fie vecinic conșcii de
aceea, că prin sila ce li-se face în pri-
vința această, se calcă drepturile și
libertatea lor sfântă de a se desvolta
liber pe cale firască cu ajutorul lim-
bei și a culturii lor proprie națio-
nală.

Ministrul școlilor vine și cere în
ordonanțele lui o mie și o sută de
lucrări pentru mai intensiva studiere
a limbei maghiare, lucruri ce nu s'au
cerut timp de 25 ani, de când s'a
adus legea. Consistoriul ev. săsesc
vede și distinge deosebirea dintre
dispozițiunile legii aceleia fatale și
dintre dispozițiile ordonanțelor ac-
tuale ministeriale. Dér ministrul nu
vrea să scie de litera legii, el vor-
besce de ceea-ce se spune în intro-
ducerea legii dela 1879, că trebuie să
i-se dea fie-cărui cetățean posibilita-

tea de a-și însuși limba maghiară ca
limbă a statului. Vorbesce de ceea-ce
spune aceeași lege despre învățămên-
tul în pedagogii (preparandii), că sco-
pul lui este, ca candidații se-și însu-
șescă limba maghiară în grai și
scriere, așa ca s'o pôta preda în șco-
lele primare. Apoi cu o ironie mult
cuprințătoare le spune celor dela con-
sistoriu, că ei au recunoscut și primit
de bune dispozițiile legii dela 1879,
care nu s'a executat riguros 25 de ani
și din care cauză vine acum ministrul
să facă, ca să se execute.

Nu-i modru dér de scăpare, căci
ca să se umple cupa amară până 'n
vêrf, ministrul mai spune în răspunsul
său, că ordonanțele sale „sunt inspi-
rate de spiritul sentimentului frățesc
față cu concetățenii nemaghiari“, și
tocmai pentru fericirea acestora și în
special a Sașilor, și-a dat silința a lua
„măsuri practice, ca să-și pôta însuși
mai iute și mai ușor limba maghiară.“

Aici stăm și aici am ajuns în
cercul acesta vicios cu politica vecini-
celor cedări și umilirii, ai căreia pro-
povăduitorii au fost Sașii în prima
linie.

Să poțescă acuma și consistorele
noștre române, cum a început cel de
la Caransebeș, și să dea și ele oca-
siune trufășului ministru să le spună
buchile și să le lumineze despre im-
portanța legii din 1879. S'o facă, decă
au timp de pierdut, ca să se impli-
nescă și să se dovedescă ceea-ce au
vrut și vréu politicianii noștrii
curente, ca să facem și noi Români
politică săsescă, pe basa legilor dela
1848 și 1867 și a unității naționale
maghiare.

Pe această cale putem fi siguri,
că vom merge din tréptă 'n tréptă
tot mai afund spre prăpastia ce se
pregătesce limbei și naționalității
noștre. Căci nici nu se pôte altfel,
când un popor a ajuns în halul de a
se părăsi pe sine însuși, ne mai a-
vând energia de a întrebunța toate

mijlocele posibile legale și de a sacri-
fica tot, pentru-ca să convingă pe cei
dela putere și corónă, că nu voesce
se-și sacrifica cu nici un preț și de
dragul nimenui existența sa națională.

Brașov, 12 Decemvrie n.

**Partidul independent și sufragiul uni-
versal.** Partidul independent a ținut erî
după amiazi conferență spre a aduce deci-
siune în cestiunea *votului universal*. Con-
ferența a declarat unanim, că *partidul va
lucra cu mijlocele cele mai eficace în in-
teresul votului universal, fără însă a re-
nunța la lupta pentru drepturile naționale*.
Partidul invită pe toți acei deputați, cari
sunt aderenții acestei reforme, să-și dea
mâna și să influințeze, ca *guvernul să nu
amâne camera*, căci c'un parlament amâ-
nat, nu se pot crea reforme.

**Primul ministru al Franței acuzat de
trădare.** În ședința de Sâmbătă a *camerei
franceze*, deputatul naționalist *Faure* cere
să interpeleze guvernul asupra politicii
externe, mai cu sémă asupra cestiunii Ma-
rocului. Primul ministru *Rouvier* anunță,
că *Joi* va apare Cartea Galbenă asupra
Marocului. Cere să se amâne interpelearea
până în *șine* când se va discuta budgetul
ministeriului de externe. (Murmure la
drépta).

Faure protesteză contra amânării și
cere explicațiuni asupra faptului, că s'a
putut cunoșce conținutul depeșei ambasa-
dorului din Londra, Cambon, privitor la
oferta unui eventual sprijin din partea An-
gliei în cazul unui războiu franco-german.
Agenția Havas n'a desmintit scirea. Depe-
șa a fost comunicată numai lui *Rouvier* și
lui *Loubet*. Ast-fel *Rouvier* a comis crima
de înaltă trădare.

Rouvier protesteză contra unor așa
expresii (aplaude la stânga). — *Faure*
cere ca *vinovații să fie dați în judecată*.
El adaogă, că indiscrețiunea a pu-
tut fi comisă numai de *Delcassé* său de
Rouvier său de *Loubet*. (Protestări la
stânga).

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Confesiunile unui hoț.

(14) (Urmare.)

Când președintele mî-a pus prima
întrebare m' am ridicat și mî-am făcut cu
evlavie vr'o cincî-deci de cruci, întocmai
cum obișnuiam să fac înaintea boilor, pe
eari li vedeam din ferestra judecătorului.
de instrucție. Tribunalul fresce, a rămas
înmărmurit în fața acestei purtări ciudate,
ér procurorul s'a ridicat și a făcut decla-
rația categorică, că acesta este o speciali-
tate a mea, probabil o idee fixă.

Eu însă auzind ce spune procurorul,
m'am sculat și am vrut să mă arunc asu-
pra lui, strigând cu glas tare, că el nu
pricepe, că eu prin acesta mî-am arătat
venerația față cu *Venus Vulgivaga*, cea
mai frumoasă și mai puternică deită, căci
ea este căreia i-se cuvine totă onorea, de
vreme ce preotesele ei sunt, cari guver-
neză lumea.

La declarația acésta solemnă, înaltul
tribunal abia se putu reține să nu puf-
nescă de rîs.

Toți erau acum convinși că sunt
psichicesce anormal, și președintele mî-a
adresat întrebările obișnuite cu asemenea
ocasiuni, numai pentru a satsifface for-
malitățile.

La întrebarea, cum mă chiamă, am
răspuns că sunt uimit a auzi o asemenea
întrebare, deorece domnii cari vor să trecă
de judecători, ar trebui să-și cunoscă mă-
car numele. Când m'a întrebat de profe-
siunea mea, am răspuns că mî-am luat
model pe *Epicurei* și mă ocup cu plăcerile
pămîntesci. De câți ani sunt? am răspuns
că acesta pôte să-și fie indiferent, tot așa,
precum mie imi este indiferentă venerabila
lui etate, și nici de etatea stimatei sale
soții, său a drăgălașei sale fice nu mă
sinchiesc. Mî-s'a pus apoi întrebarea, decă
am mai fost pedepsit și am răspuns că n'am
nici un motiv de a tainui său a mă ru-
șina de așa ceva. De sigur, am fost mo-
lestat la 1890 în Paris cu 4 ani temniță
grea, ceea-ce a fost posibil să mi-se dea
numai de nisce ignoranți, cum sunt și
domnii judecători actuali, căci era vorba
numai de suma ridicolă de 540,000 franci
în bijuterii.

Președintele observă atunci, că nu e

permis a fura, la care observație eu am
replicat, că din contră acésta este o pro-
fesiune ideală, și sunt gata a-i da și lui
instrucțiunile necesare în acest sport. N'are
decât să-și lapede toga și cărțile de legi
și să mergem împreună în America, unde
vom face daraveri splendide.

Președintele s'a grăbit a refusa ofer-
tul și mă avertisă în același timp, să mă
port cuviincios, căci decă nu, are să mă
scotă din sală și procesul se va judeca în
absența mea. I-am răspuns în același ton
că ar trebui să fie mai gentleman față cu
mine, deorece eu sunt soțul legitim al
unei contese germane, dînsul însă ar pute
fôrte bine să părăsescă sala, fiind aici de
prisos. Incât pentru mine, eu m'aș puté
amusa escelent și cu ceilalți musafiri.

Atunci președintele se infuriă, lovi
cu pumnul în masă și dedu ordin să mă es-
corteze din sală. Gendarmii veniră să mă ia
și puseră mâna pe brațul meu. Ei și-au
făcut însă scotéla fără birtaș, căci luai
poziție de boxer și începui să răcnesc că
cine se va apropia, are să facă cunoștință
cu pumnii mei. Unul din gendarmi nu se
spăriă și voi să mă înhațe, dér i-am apli-
cat un pumn între ochi, încât se dedu

de-a dura și l'a năpădit sângele pe nas și
pe gură. Celălalt gendarm se repezi atunci
la mine cu capul în piept și se începui
între noi un pugilat în regulă. Atunci in-
terveni medicul de nervi, profesorul *De-
jorme* și a declarat tribunalului, că ar fi
greșit a proceda cu violență față cu mine
în starea psihică în care mă aflui. La a-
céstă se ridică președintele și ordonă gen-
darmului să mă lase. Am scăpat, dér în
în ce stare se aflau hainele mele! Și fața
imî era plină de sânge. Cu toate acestea
am avut o satisfacție deplină, vădînd pe
cei doi eroi stâlciți, sîngerăți și cu hai-
nele rupte, într'o stare mai ticălosă decăt
mine. Interogatorul se începui din nou, și
cu toate cele întemplate, dedeam aceleași
răspunsuri impertinente ca adineori. Dér
de astă-dată președintele nu se mai irita,
ci asculta impasibil diferitele mele răs-
punsuri, mulțumindu-se a da din cap și
din umeri, când vorbele mele îi sunau ne-
plăcut la urechi.

După interogator, luă cuvîntul apă-
rătorul meu, *Dr. Oswald*. A vorbit așa de
convingător, încât după părerea mea ar fi
fost în stare să restórne toate legile și să
stórcă liberarea ori-cărui acuzat.

Bouvier declară, că Miercuri, Cartea Galbenă va da [camerei explicațiile necesare; el nu va răspunde însă la nisele palavre a căror origino e necunoscută. — Faure protestează contra cuvântului de palavre, ér mai la urmă, interpelantul își retrage propunerea de dare în judecată. Camera aprobă amânarea interpelării.

Kossuth despre votul universal.

Eri s'a ținut conferența partidului independent în care avea să se aducă deciziunea în chestiunea sufragiului universal. În vederea conferenței Francisc Kossuth, președintele partidului, a scris un articol în chestiunea votului universal din care reproducem în traducere următoarele pasagii:

O chestiune de importanță atât de uriașă poate să fie rezolvită corect în orice țară din lume numai prin tratări serioase. C'o forță neasemănat mai mare se impune necesitatea acésta la noi în Ungaria, unde rezolvirea acéstei chestiuni e mult mai grea decât în orice țară.

La noi nu este permis și nu se poate ca națiunea maghiară alcătuitoare de stat să se cerle cu naționalitățile de limbă străină, chiar și pentru aceea, că națiunea maghiară vré să trăiască cu aceste (cu naționalitățile) în bună înțelegere frățească (!) De altă parte însă nu se poate și nu este permis sub nici o împrejurare a crei o astfel de lege, care ar periclita cât de puțin caracterul național maghiar al statului (!)

Imprejurarea acésta face ca rezolvirea chestiunii să fie foarte grea; și deși cred și mă încred în aceea, că ea se poate rezolva, și deși aflu, că rezolvirea e de urgență, totuși condiția principală a unei rezolvări corecte trebuie să fie capabilitatea legislativă în sens constituțional. E necesar, deci, și din punctul de vedere al acestei chestiuni devenită actuală, ca guvernul-Fejervary să fie înlăturat, căci acest guvern împedecă crearea unei situații parlamentare regulate. Spre ajungerea acestui scop trebuie să-și dea mâna toate partidele din țară.

Va să dică Kossuth vré să trăiască în bună pace frățească cu naționalitățile, nu vré însă să se creeze o lege electorală prin care dice, că s'ar periclita cât de puțin caracterul maghiar al statului. Cu acest fel de »nesze semmi fogd meg jól« vré Kossuth cu ai săi să rezolve chestiunea de »importanța uriașă« a votului universal. Kossuth ar vré pace cu naționalitățile, însă în condițiuni de umilire a acestora, cărora nu vré să le dea [mai mult decât poate fi compatibil cu caracterul național maghiar al statului. Supremație de rassă pentru unii; umilire și nedreptățire pentru alții.

Contele Andrassy la Sabaria.

Duminecă contele Iuliu Andrassy s'a dus la Sabaria, ca să participe la adunarea de constituire a partidului constituțional al comitatului Vas. Au participat la

adunare elementele moderate din comitat. Din incidentul acesta contele Andrassy a ținut un lung discurs politic, în care a accentuat, că constituția ungară e în pericol și a invitat pe toți Maghiarii să grăbescă a apăra bastioanele amenințate. Acésta este ađi cea mai urgentă necesitate și scopul principal al partidului constituțional. Trebuie apoi, dise Andrassy, să se restabilească ordinea socială derăpănată. Acest scop indoit se va ajunge numai prin înlăturarea actualului guvern, care și numai prin insistența sa stinghiresce constituția, provócă lupta între clase, agitând o parte a societății contra celeilalte părți, și ațită masele muncitorime în contra intelectualilor națiunii, cari timp de secole au condus sörtea acéstei țări.

Contele Andrassy a vorbit apoi despre chestiunea reformei electorale, și declară, că în chestiunea acésta partidul său nu va procede nici-odată în felul cum procede guvernul. Ce a făcut acest guvern? Mai întâiu a ridicat o deviză mare dicend, că va introduce dreptul de vot egal. A pregătit un proiect de lege, care nu e universal și egal, căci a exclus câte-va milioane din cadrul acelu drept despre care a constat, că fie-căruia îi compete. Lipsesce de drept de vot pe aceia, cari se bucură de acest drept pe basa censului actual.

Noi însă — continuă Andrassy — nu vom face așa. Noi dorim lărgirea dreptului electoral, dorim mai ales, ca clasa muncitorilor, care la 48 nici n'a existat, apoi clasa industriașilor dela orașe să-și potă trimite reprezentanți în dietă. Vrem, ca puterea să se împartă cu aceia, cari n'o exercită ađi, și astfel să se sporască numărul acelor, cari să ocupe loc între barierele constituției.

Nu vom merge însă până acolo, și nici nu putem merge, ca să primejdum interesele statului maghiar. Ținta noastră este de a menține acel caracter național al statului maghiar, fără de care, cutesc a afirma, nu este în stare să existe aici stat organizat. De altă parte repudiem o astfel de reformă, care nimicesce rolul dirigiuilor al intelectualilor. Nu vrem, ca elemente nouă fără experiență să ia conducerea sorții acéstei țări. Aflăm că e posibilă numai progresarea gradată. Nu primim o săritură în întunec. Reforma parlamentului nu este interesul unei clase, ci o chestiune, care poate fi permis a-se rezolva numai pe baza [marilor motive naționale și cu considerare la marile pătură naționale.

Nu jurăm pe votul universal, nu jurăm pe cens, ci ținem numai la esență. Vrem progresul în direcție liberală, vrem lărgirea drepturilor, dér nu vrem o săritură, nu vrem să espunem primejdiei vieții naționale, fiind-că scim că — durere — Ungaria nu se află în situația altor țări

și altor state mari, al căror popor e de o singură naționalitate; dic, Ungaria nu se află în situația de a săvirși nepedepsit greșeli mari...

A mai declarat Andrassy în decursul vorbirii sale: Scopul nostru mai este înlăturarea guvernului actual, pentru a-se puté restabili pacea socială. Căutam căile unei pacinice descercături. Le căutam intrucât acésta este posibil; fără umilirea națiunii. Le căutam așa, ca întréga noastră greutate morală s'o menținem pentru marea problemă, ce așteptă națiunea. Căutam pacea, dér numai pacea cinstită, care să fie în stare a pune éráși pe aceeași basă pe rege și majoritatea națiunii, fără ca regele său națiunea să fie umiliți.

Discursul lui Lueger și agitația Evreilor.

S'a scris mult de discursul, pe care primarul Vienei l'a rostit la 5 Decembrie la o întrunire politică din Keisermühlen, și indignarea Evreilor s'a manifestat în pressă, la comunitatea israelită din Viena, în »Reichsrath« și consiliul comunal, cu un cuvânt pretutindenii, unde s'a aflat vr'un Evreu, ca să ia cuvântul.

Etă textul pasagiului respectiv din discursul lui Lueger:

»Avertizez mai ales pe Jidovii din Viena, să nu mérégă așa departe ca coreligionarii lor din Rusia și să nu prea facă comunitate cu social-democrații și revoluționarii. Li avertizez cu insistență, căci s'ar puté întempla ceea-ce s'a întemplat în Rusia. Noi, în Viena, suntem antisemiți, dér pentru omoruri și ucideri nu suntem creați. Dēcă însă jidovii ne-ar amenința patria, nici noi nu vom cunoșce mila (dann werden auch wir keine Gnade kennen). De consecințele aceste triste vréu să-i avertizez«.

Primele interpelații în chestia acésta le-au adresat Dr. Hein și Dr. Ellbogen în ședința de la 7 Decembrie a consiliului comunal din Viena. Cel dintăiu a întrebat: »Crede d-l primar, că un asemenea discurs este compatibil cu poziția sa de șef suprem al acéstei oraș și ca șef al autorității politice de prima instanță?«, ér dr. Ellbogen și-a formulat interpelația așa: »Cum poate concorda d-l primar conținutul discursului său cu jurământul, ce l'a depus în calitatea de primar al Vienei? Cum poate justifica d-l primar, șeful autorității politice de I instanță, că el ațită plebea, ce stă la ordinele lui la omoruri și ucideri și prin acésta a amenințat vieța unei părți mari a populațiunii?«

Primarul Vienei a răspuns în modul următor:

Acéste două interpelațiuni nu întră în competența consiliului comunal, căci eu nu sunt responsabil nici unuia, nici altuia pentru ceea ce spun în afară de consiliul comunal, în calitatea mea de deputat nu sunt responsabil în special, fiind-că la

alegerea dietală nici unul, nici altul nu mi-a dat votul său.

Responsabil sunt numai alegătorilor mei și numai acelor consilieri comunali cari la alegerea de primar mi-au dat voturile, ér ceea ce fac în calitatea mea de deputat dietal, nu se ține de loc aici.

Am pus să se cetescă interpelațiile, fiind-că ele caracterisază felul, în care mă combat adversarii mei și să potă vedea totă lumea cum ura personală și politică pôte să desfigureze or-ice.

Nu vréu să insist asupra elementelor din cari se compune partidul social-democrat. Trebuie să declar însă, că jidovii totdeuna au votat cu acest partid, ér conducătorii social-democraților sunt exclusiv jidovi. Pôte că vor fi printre ei și unii botezați, cum se dice că ar fi Dr. Adler... Nu vréu să cercetez nici isvorul de unde își ia socialdemocrația banii, pentru demonstrațiuni, agitațiuni, etc. De sigur, că nu-i capătă de la aristocrați, nici dela cler, nici de la industriași.

Când am ținut discursul, interpelanții nu erau de față, căci la adunările noastre jidovilor și socialdemocraților le este interzisă intrarea. Am spus în discursul meu, că revoluția rusescă stă în ore-care legătură cu ultimele evenimente din Viena. Acésta nu o puteți tăgădui, fiind-că înșiși socialdemocrații au recunoscut-o. Nu puteți tăgădui nici aceea, că revoluțiunea rusescă și omorurile săvirșite de revoluționarii au fost preamărite și făptuitorii sărbătoriti ca martiri. Puteți tăgădui că în urma faptelor săvirșite de revoluționarii cari în Rusia sunt de asemenea sub conducere jidovescă, poporul rusesc a fost ațitat și a săvirșit masacrele contra jidovilor pe cari și eu le condamn, deși trebuie să adaug, că nu se știe încă esact ce s'a petrecut.

Am relevat, că nu e bine, ca jidovii să se alieze cu revoluționarii și socialdemocrații. Atăta a fost tot, și am tras concluziunea: dēcă o vor face acésta, s'ar puté eventual întempla și în Viena, ceea ce s'a întemplat acolo. Am condamnat expres uciderile, omorurile și jafurile. Asemenea lucruri nu pot să aprobe nici într'un cas. Trebuie să am însă dreptul să spun: Dēcă patria mea, Austria, va fi atacată noi ne vom apăra. Dēcă se vor întempla și aici asemenea lucruri, eu voi avea curagiul a mă pune în fruntea mișcării pentru apărarea patriei mele. (Aplause furtunose).

Este caracteristic, că domnii profită de acest discurs, care este cu desăvârșire corect și l'ar puté iscăli or-icare jidov, spre a deschide o campanie în tocmăi frumoasă împotriva mea. Căți-va domni au fugit la ministrul președinte și l'au rugat »Escelență, apăra-ne de Lueger!« Nu simțiti singuri infamia, că fără a mă asculta, fără a ceti esact discursul, alergați numai de cât: »Mă rog, d-le învățător!« (Ilaritate).

Alții au interpelat pe ministrul președinte în »Reichsrath« și eram pregătit că și aici se vor face interpelații. Atăta pot să dic, că arareori se găsesce un partid, unde tocmăi șeful să fie cel mai moderat. În consiliul comunal domnesce dreptatea față cu toți și față cu jidovii. Nici odată n'am întrebat de confesiunea cuiva, când a trebuit să mă pronunț într'o cansă ore care, nici odată n'am întrebat, dēcă săracul cutare

Procurorul care își ținu după aceea rechisitorul, a ajuns în discursul său la concluziunea, că deși nu sunt psihicesce deplin normal, totuși mi-ar prinde bine vr'o căți-va ani închisore spre a-mi liniști temperamentul. Propune 2½ ani arest corecțional.

În timp ce vorbea procurorul, l'am întrerupt de repește ori. Așa i-am recomandat odată să mérégă de pastor într'un sat, unde să-și predice țeranilor morala. Am mai dis că procurorul este un escorc mai mare decât mine, căci fură banii statului fără să lucreze nimic totă ziua. I-am făcut propunerea, în cas de voiți fi achitat, să-l angajez ca secretar etc.

Procurorul nu-mi răspundea nimic, ci se mulțumia a zimbi ironic.

În sfirșit ședința se încheia, și președintele ordonă să mă ducă din sală. Aușind acésta, mă ridicai și mă apropiai de masa președintelui. Cu capul sus și cu o atitudine cât se pôte de aristocratică îi întinsei mâna, ca și cum aş vrea să-mi iau rămas bun de la dănsul, după acésta petrecere intimă. Firesce, președintele n'a fost tocmăi încântat de acésta demonstrație prietenescă, dér ca să scape de

mine, mi-a întins pentru o secundă mâna. Apoi am salutat cu condescendență pe membrii de ședință, ca și cum am fi vechi și bunți cunoscuți. Omuleții se uitau uimiți și erau să pufnescă de ris. După acéste caraghiozlicuri, m'am oprit în fața procurorului și întinându-i mâna, i-am ținut următoarea alocuțiune:

»Stimabilul meu amic și protector după cum v'am mai spus, vă pun următoarea alternativă: Ori veți propune achitarea mea, în care cas viitorul Vă este asigurat pentru tot-deuna — căci am să Vă numesc secretar al meu, și ca atare veți duce o vieță splendidă și independentă; ori propuneți condamnarea mea și atunci să vă faceți testamentul, căci în acest cas am să vă trag o bătaie, în cât vă veți duce toate oșele în cărpă acasă«.

Procurorul n'a răspuns nimica, ci a stăruit să fiu scos cât mai repede din sală.

N'am mai făcut rezistență și am plecat cu escorta la arest. Acesta era la distanță de vr'un sfert de oră și a trebuit să mergem pe jos. De la tribunal s'au luat după noi o mulțime de jurnaliști, detectivi și ați căscăuni, cu totul vr'o 150 per-

sone. Nu le-am dat nici o importanță, căci gândul meu era, cum aş puté să ajung éráși în libertate. Din mijlocul acéstei garde imi era însă imposibil să scap, așa că a trebuit să renunț la planurile mele.

În arest fui închis din nou în celula mea și am mulțumit lui Dumneșeu, că sunt éráși singur, departe de curtea cu jurați, unde a trebuit să debutez cu o comedie atât de grea, departe de procuror și judecători, cari tocmăi acum chibzuiau să mă bage pe căți-va ani în temniță. Mă primblam în celulă în sus și în jos și mă gândiam la sentință. Mă vor condamna? Asta fără dór și pôte. Dér pe căți ani?... În sfirșit pe la șese séra apărătorul meu, Dr. Oswald, mă vizită radios. I-am cetit din ochi vestea bună. În loc să-mi comunice însă rezultatul, mă întrebă ce cred? Eu am dat din umeri. Ce puteam să știu eu!

Apărătorul mi-a istorisit apoi următoarele: »După-ce v'au scos din sală, președintele după o scurtă chibzuire cu colegii săi, a făcut declarațiunea, că nu se pôte să fiți condamnați după legile rigurose ale cantonului, de ore-ce sunteți un tânăr nenorocit și iresponsabil. Întrebând

apoi pe procuror dēcă și dănsul e de aceeași părere, acesta a răspuns, că sunteți în adevér nebun, însă totuși nu puteți fi achitat. Va trebui să vă dea un arest, deși nu cel ordinar, însă cu toate acéstea, esemplar. Tribunalul s'a retras în camera de consiliu și reapărând a publicat sentința. Ați fost condamnat la: Șese luni temniță și de ce anii expulsare.

M'am bucurat din inimă, aușind acésta sentință ușoră, mai ales, că Dr. Oswald mi-a spus, că legile din Luzern sunt cele mai draconice, și după-ce procurorul a propus 2½ ani, tribunalul putea prea bine — cum se întemplă adesea — să mai adauge căți-va de la sine.

Am fost deci foarte vesel de acest rezultat și am mulțumit din inimă lui Oswald pentru strălucita apărare.

(Am terminat cele 4 capitole din confesiunile lui Manolescu (XVI—XX), pe cari le-am găsit mai interesante și conținând chiar element dramatic. În numărul proxim vom traduce câteva amănunte din anexe despre sörtea ulterioară a lui Manolescu).

creștin ori jidov. Am dăsin discursul meu. Dacă jidovii vor amenința patria noastră... cum puteți deduce de aici cea mai mică amenințare? Cred, că jidovii n'o s'o facă asta. Sunt convins că interpeleții n'au putut intenții serioase cu interpeleția lor: ei s'au prea bine, că nici unui jidov nu i-am făcut nedreptate. Din contră adesea i-am apărât în fața voinței partidului meu. În interpelețune ocură cuvintul »plebe«. Este o ne-reptate din partea D-vostreă a numai o lunare social-creștină, plebe.

SCRIRILE DILEI.

— 12 Decembrie n.

Inmormântarea regretatului profesor Aurel P. Bota (Blașiș) s'a făcut Joia trecută. Erau de față — serie »Unirea« — școl. Sa Mitropolitul Victor, membrii comitetului reuniunii femeilor, al cărui secretar a fost răposatul, comitetul despărțit. Blașiș al Asociațiunii, numeros public din Brașov și jur, cari toți atât de mult îl prețuiau pe Bota. Cântările le-a executat prof. Papiu și corul elevilor preparandiali. Președintele funebrelă a rostit-o cu multă căldură sentiment d-l Ioan F. Negruțiu, scotând în relief viața repausatului și fericind mormântul celor drepti. Forțe adese cuvintele vorbitorului au stors lacrimi din ochii celor de față. După predică, corul clericilor, sub conducerea prof. I. Mureșianu a cântat atât de frumoasă, dăr forte duioasă cântare: »Plâng și mă tânguiesc«. Un murmur de suspine se ridica în jurul scriului, acoperit de frumoase cununii, dintre cari se remarcă una cu fundă tricoloră, depusă de bunul său prieten Brut Hodoșiu, ca un omaj sentimentelor lui de cel mai înflăcărat și curat naționalism. Și apoi lungul corțej porni spre cimiter între duioase sunete ale clopotelor și a cântărilor celor două coruri. La grăpă elevul Cocic a rostit cu voce tremurândă un trist adio. Și în flacăra tremurătoare a luminilor, în fluturarea negrelor flamure, între suspinele celor ce-l avură drag, scriul se scobori în grăpă, în vreme ce corul clericilor cânta lin poezia lui Eminescu: »Și când voi fi pământ, în liniștea serii săpați-mi un mormânt, la marginea mării...« Amândouă corurile, dăr în special corul clericilor, a ridicat forte mult această tristă ceremonie.

Socialiștii și partidul independist. Eri după amiazi socialiștii din Budapesta au distribuit nisce țidul pe strade, în cari muncitorii erau invitați să se adune cât de mult înaintea clubului independist și să silască partidul independist a lua poziție pentru votul universal. Polonyi Geza a avisat despre acesta pe șeful poliției Rudnay, rugându-l să ia măsurile necesare. Rudnay a interzis gruparea în masse a socialiștilor și nu li-a permis, decât ca prin o delegațiune de 20 inși să ceară de la partid a lua poziție pentru votul universal. În urma acestei opreliști conducerea partidului social-democrat a renunțat a trimite delegațiune la clubul independist, ca să nu i-se impute, că a terorizat conferența.

Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain« teologilor din Blașiș anunță, că a decis a traduce în românească vestita carte a părintelui I. P. Toussaint, preot misionar în Elveția, Germania și Italia, apărută în originalul german sub titlul »Relle der Seele« (Măntuesce-ți sufletul). Cartea conține 50 de predică, cari tractează adevărurile cele mai de frunte ale religiunii. Prețul cărții va fi de 3—4 corone. Societatea apelază la sprijinul clerului, înscriindu-se între prenumerații la această operă.

Adunarea poporală de la Oravița ținută Dumineca trecută, a fost cercetată de un public de mai multe mii de omeni. Ea s'a ținut în piața mare a Oraviței și a fost deschisă de protopopul Al. Popovici. S'au ținut mai multe discursuri și în fine s'a votat o rezoluție pentru sprijinirea votului universal.

Instalarea noului paroch al bisericei Sf. Nicolae. În ședința de eri s'era a comitetului parochial al bisericei Sf. Nicolae din Scheiul Brașovului s'a hotărât, ca primirea noului paroch Ioan Pricu să se facă Dumineca viitoare. D-l Ioan Pricu va sosi Duminecă d. a. cu trenul accelerat în gara Brașov, de unde va fi adus în oraș cu un mare banderiu de călăreți. La primire vor asista în mod officios toți membrii comitetului parochial.

Pentru aranjarea și conducerea festivităților s'a ales o comisiune compusă din d-nii I. Pricu, Florea Pernea și St. Popovici. Toți acei parochieni, cari voiesc să ia parte la primire în convoiul de călăreți, fie ca junii albi, fie ca junii tineri, fie ca curcanii etc. sunt invitați a-se anunța la

d-l profesor Ioan Pricu cel mai târziu până Sâmbătă la amiazi.

Sfințire de preot. Sâmbătă a fost sfințit de preot de către I. P. Sa mitropolitul Ioan Meșianu, teologul abs. Ioan Rafiroiu, paroch în Cernatul-inferior.

Din comitatul Zala. În adunarea generală de eri a comitatului Zala fișpanul Francisc Hertelendi și-a anunțat dimisia declarând, că s'a mutat din locuința fișpanăscă. În urma această adunarea a dispus, ca vice-fișpanul să ocupe locuința fișpanăscă, ér pe un pârte al salei adunării să se pună o tablă de marmoră neagră, în care să se graveze numele tuturor acelor funcționari, cari sprijinesc actualul sistem de guvernare.

Studentii ruși la universitatea din Iași. Printre refugiații sosiți în Iași din Rusia se află și câțiva studenți din Basarabia. Deși au cerut învoirea rectorului universității ieșane d'a urma cursurile acolo.

Miscarea populațiunii în Germania. Joia trecută s'a făcut în Germania éráși un recensământ al populațiunii. Legea prescrie ca tot la un an să se facă un astfel de recensământ. După această recență statistică Germania are o populație de peste 60 milioane. În ultimii ani populația din imperiu a crescut regulat cu 800—900.000 suflete. Următoarele cifre arată ce pași gigantici a făcut creșterea populațiunii germane: În anul 1816 populația era de 24.831.396; în 1834 de 30.608.698; în 1852 de 35.929.691; în 1871 de 41.058.894; în 1875 de 42.855.704; în 1880 de 49.428.470; în 1895 de 52.279.901; în 1900 de 56.345.014 suflete.

Monede de aur de 100 lei. În proiectul de lege de a se bate monede de aur și argint jubilar, aprobat de consiliul român de miniștri, se prevede și baterea unei monede de aur de o sută lei, introdusă pentru prima órá în circulația monetară a României. Tóte monetele jubilar vor avé desemnuri ad hoc. Numérul pieselor de aur de 100 lei va fi forte restrins. Proiectul de lege pentru baterea acestei monede jubilar a fost depus Sâmbătă pe biroul camerei.

Nenorocire într'o fabrică. Eri după amiazi s'a întâmplat o nenorocire în fabrica de cherestea de lângă Nou. Flăcărul de 16 ani Vasile Obocanu, a ajuns din nenorocire în aparatul de transmisiune și întreg corpul i a fost zdrobit, așa că numai mort a putut fi scos. Bietul tiner a fost dus în starea acesta la casa părinților săi din Nou.

Concertul Lengyel-Olteanu. Joi în 14 Decembrie n. va avé loc, precum am anunțat deja, concertul celebrului virtuos la pian (de 11 ani) Ernst Lengyel de Bagota și de cântăreța de operă și concerte d-ra Clotilda de Olteanu cu binevoitorul concurs al d-lui pianist Paul Richter. Dăm în următoarele programul concertului: 1) E. Lengyel de Bagota: a) Beethoven Cis-moll-Sonate, Adagio, Allegretto, Presto. b) Schumann: »Traumes-wirren.« — 2) D-sóra Cl. de Olteanu: a) Meyerbeer: Marea arie din »Hugenoți«; b) Grieg: »Solveigs-Lied.« — 3) E. Lengyel de Bagota: a) Chopin: Concerto Allegro op 46; b) Liszt: Etude de concert nr. 3; c) Liszt: Rigoletto-Paraphrase. — 4) d-sóra Cl. de Olteanu: a) Abt: »Vogellied«; b) Verdi, mare arie din »Traviata«. — 5) E. Lengyel de Bagota: a) Chopin: Scherzo op 31. b) Moszkowsky: Valse de Konzert, c) Szendy: Tout passe, și Aphorisme nr. 10.

Atragem din nou atențiunea publicului nostru asupra acestui concert.

Audiția musicală a d-lui Corfescu.

Revenim aq̃i mai pe larg asupra audițiunii musicale de Joi s'era a baritonului Corfescu.

La audiția musicală ce s'a dat în sala de examene a liceului ev. din localitate cu concursul binevoitor al d-lui director de musică Rud. Lassel, au participat vre-o 100 de persoane, mai ales dame și d-sóre. Intre cei prezenți am remarcat pe d-l fișpan Dr. G. Szekely cu d-na, d-l colonel de husari Bene, comandantul gendarmiei locale, d-l primar Hiemesch, d-na Baiulescu cu d-sóra, d-l prof. P. Dima, d-sórele Dima, d-l Dr. Meșianu, numeroși membrii ai reuniunilor de cântări săsesci și române, reprezentanții presei germane și române numeroși studenți etc.

La órele 8¼ s'era d-l Corfescu însoțit de d-l R. Lassel a apărut în sală între aplausele căldurose ale celor prezenți și a

cântat rënd pe rënd timp de 1 órá 2 cântece de Schubert, »doina Ciobanului« de Mureșianu, »Eltörött a hegedüm« de Danko Pista, recitativul și aria din opera »Herodiade« de Massenet și cavatina lui Figaro din opera »Barbierul din Sevilla«.

Resultatul audițiunii musicale constitue fără îndoială un titlu de onóre și laudă pentru d-l Corfescu. Măestria, cu care scie să-și conducă puternica și plăcuta d-sale voce, face din d-l Corfescu un artist de valóre. Un registru întins și de volum uimitor, falsețuri forte delicate, predare perfectă și un temperament viu — éta în scurt mijlócele bogate, de care dispune d-l Corfescu în executarea cântecelor culesse din tóte genurile musiciei vocale.

Inzestrat cu aceste calități distins era de sine înțeles, că d-l Corfescu, după fie-care piesă, să fie frenetic aplaudat, ér la sfârșitul audițiunii călduros felicitat.

Dacă mai adaugem, că d-l Corfescu pe lângă arta sa frumoasă are în special pentru noi Români meritul de a fi lăsat să răsune doina noastră artistică prin ținuturi îndepărtate românești, precum e Sigetul Marmăției, Bicsad, Seini etc. — pe unde numai puțin s'au apróde de loc au străbătut artiști români — se impune publicului nostru românesc din Brașov și împrejurime, ca să dea d-lui Corfescu tot concursul și sprijinul său moral și material.

S'era de 19 Decembrie n. (Sf. Nicolae) va procura publicului nostru amator de artă și cântec fără îndoială momente de mare plăcere.

Diarul german din localitate »Kronstädter Zeitung«, apreciând rezultatul audițiunii musicale a d-lui Corfescu, scrie între altele următoarele:

»Ascultătorii au fost în mod vedit uimiti de puterea și registrul mare al voci d-lui Corfescu. Ea nu cuprinde mai puțin decât două octave și patru tonuri, dela As-ul de sus până la Es-ul de jos. Mai bine ese la ivelă vocea d-lui Corfescu în cântecele cu text românești, francez sau italian. D-l Corfescu pare a fi un dibaciu artist de scenă, vocea d-sale are timbrul baritonului liric. Noi ne putem numai bucura de acest concert«.

Evenimentele din Rusia.

Pe lângă miseria și pagubele cauzate de greva funcționarilor poștelor și telegrafelor din Rusia, se ivesce acum în mod tot mai amenințator mișcarea revoluționară în siml armatei rusesci. Éta ce scrii sosese în privința această din Rusia:

Din Petersburg se anunță, că în vederea sărbătorii Sf. Nicolae se va face la Petersburg obicinuita revistă militară pentru care s'au luat măsuri severe. Servitorii palatului imperial s'au pus în grevă cerând sporirea loșilor. Ministrul curței a satisfăcut imediat cererile. Câte-va regimente de infanterie din Petersburg s'au răscolat. Răsvrății stau închiși în casărmi. Și la Moscva s'au răscolat trei regimente de infanterie. Revoltații s'au baricadat în casărmi.

Din Rekolholm se anunță, că soldații regimentului de gardă de asemenea s'au revoltat. Pe eri a fost plănuită o mare manifestațiune militară.

Din Varșovia se telegrafiază, că sunt mari temeri, că impiegații și funcționarii căilor ferate rusesci vor declara din nou greva, pentru ca astfel să sprijinescă greva funcționarilor poștelor și telegrafelor. Impiegații căilor ferate cer cassarea totală a pedepsei de mórte și pretind anularea statariului din Livland. Din garnisónele Poloniei rusesci vin scrii despre răsvrății în armată. Musicie militare au parcurs dillele trecute stradele Varșoviei, cântând cântece de libertate. Musiciele erau urmate de o mare mulțime, care purta drapele roșii.

Din Riga se anunță, că o intrunire a impiegaților dela căile ferate a fost disolvată cu putere brachială. Multe persoane au fost ucise. Miliția a făcut us de puștmașini. Circulațiunea pe căile ferate între Riga și Petersburg e întreruptă.

Convocare.

În baza §-lui 37 al statutelor Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor s'era din Brașov și Săcele, avem onóre a convoca pe stimabilele membre fondătoare și ordinare ale acestei reuniuni la

adunarea generală, ce se va ține Miercuri în 30 Noembrie st. v. (13 Dec. st. n.) a. c., ziua s-tului Andreiș, la 3 óre după prânz, în sala festivă a gimnasiului românesc de aici.

Brașov, 24 Noembrie st. v. 1905.

Pentru comitetul Reuniunii:

Balașa Blebea, Dr. I. Blaga,
presidentă, secretar.

NECROLOG. Superioritatea Seminarului teologic arhiepiscopesc gr. cat. din Blașiș cu adencă durere anunță adormirea în Domnul a iubitului coleg Teodor Văndor, vice-rector seminarial, urmată după îndelungate suferințe în 10 Decembrie n. 1905 la 9 óre s'era, în anul 37 al etății, împărțășit fiind cu sfintele Taine ale muribunților. Osămintele adormitului se vor înmormenta Marți în 12 Decembrie st. n. la 2 óre după amiazi în cimiterul de la biserică parochială din loc.

Blașiș, în 10 Decembrie 1905. Să ne rugăm pentru sufletul lui!

ULTIME SCRIRI.

București, 11 Decembrie. În ședința de aq̃i a camerei N. Xenopol, cetesce proiectul de răspuns la adresă. Vorbesce întâi deputatul Ghifescu contra. Th. Florescu vorbesce de conflictul greco-român și politica României în Balcani. Infierază pe metropoliții greci ca instigatori. Are încrederea, că partidul conservator va rezolvi conflictul spre satisfaciunea întregii țeri. Declară, că va vota proiectul.

La senat d-l Alexandrescu întrébă dacă guvernul are cunosința că la prefectura de poliție din Iași se află depuse mai bine de 11.000 de pașapórte de ale jidovilor ruși și că mai sunt peste 1000 de refugiați jidovi fără pașapórte. D-l Lahovary, cere să se amâne răspunsul până va fi present ministrul de interne.

Viena, 12 Decembrie. Se depeșeză din Odessa, că marinarii din Sebastopol s'au revoltat din nou. Intre soldați și ofițeri au avut loc ciocniri pe strățile orașului.

Galati, 12 Decembrie. O telegramă sosită aici anunță, că două vapóre s'au ciocnit și s'au cufundat apróde de Sulina, din cauza negurei. Echipagele s'au inecat, numai câțiva marinari au putut să scape ajungând la mal cu inotul.

Constantinopol, 11 Decembrie. Scirea, că puterile au fost silite a ceda Porții, ca să iasă din incurcătura în care au ajuns cu demonstrația navală, nu correspunde adevărului. Din contră Pórta a cedat în punctele principale și e de prevédut, că va mai ceda, pe când puterile vor face numai astfel de concesțiuni de cari Pórta are nevoie, ca să-și mențină prestigiul față cu supușii săi.

Atena, 12 Decembrie. Ministrul de răboi a încheiat un contract cu o fabrică de arme din Austria pentru furnisarea a 60.000 pusei Mannlicher.

Paris, 12 Decembrie. Corespondentul din S. Petersburg al diarului »Le Journal« depeșeză, că a aflat din isvorul cel mai autorizat, că mâne va apare un ucaz anunțând dimisia lui Witte și constituirea noului guvern. În același timp se va proclama dictatura, în frunte cu generalul Ignatiev, ca dictator. — »Le Journal« află, că pe cât a transpirat din cercurile palatului, Tarul ar fi decis, în urma demisiei lui Witte, a ceda presiunilor partidului reacționar, care câștigă din q̃i în q̃i influență asupra lui.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Decembrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	113 55
Renta de corone ung. 4%	95.20
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	86 10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	95 70
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	214.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.75
Renta de hartie austr. 4 1/10	99.50
Renta de argint austr. 4 2/10	99 35
Renta de aur austr. 4%	117 60
Renta de corone austr. 4%	99.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.75
Losuri din 1860	156.—
Actiile de-ale Banței austro-ungar	16.31
Actiile de-ale Banței ung. de credit	786.—
Actiile de-ale Banței austr. de credit	665 60
Napoleonori	19.1e
Marci imperiale germane	119.80
London vista	240.02 1/2
Paris vista	95.57 1/2
Note italiene	95.65

Cursul pietei Brașov

Din 12 Decembrie n. 1905.

Bancnote rom. Cump.	18.80	Vend.	18.92
Argint român	18.80	"	18.84
Napoleonori	19.06	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.40
Marci germane	117.20	"	117 30
Lire turcesci	21.50	"	21 5
Scris. fonc. Albine 5%	101.—	"	102
Ruble Rusesci	2 53	"	2.58

„Călinarul Plugarului“.

In editura Tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut **Călinarul Plugarului pe anul comun 1906.** Prețul 40 bani (fileri) plus porto postal.

„Călinarul Plugarului“ este de rîndul acesta mai bogat atît ca estensiune, cît și ca conținut. Primirea bună ce a avut-o și pînă acum acest calendar în tôte păturile poporului nostru, este o dovadă, că împlinesc un scop frumos și folositor prin nisuița de a da, în afară de partea strict calendaristică, multe și frumoase cunoștințe din sfera economiei casnice și de cîmp, din sfera culturii animalelor, și plantelor diferite, și povești instructive. An de an „Călinarul Plugarului“ a urmat acest sistem, îngrijind, firesc, și de partea literară și distractivă.

Anul acesta „Călinarul Plugarului“ cuprinde, cum am dis, în afară de partea calendaristică (cele 12 luni ale anului), diferite îndrumări și însemnări privitoare la taxele postale pentru telegrame și epistole, taxele pentru pachete și pentru port-tarif după greutate; regulile ce sunt de observat; despre timbru, compoziție și taxe pe documente etc. etc. Publică apoi calendarul lista tîrgurilor din Ardeal, Bănat, Țera unghurească și Bucovina, după datele oficiale din nou îndreptate și publicate de ministerul ung. de comerț. Numele localităților sunt aranjate atît după alfabet, cît și după lunile din an.

Partea economică bine îngrijită, are următoarele articole: Cultura grăului; Importanța și folosul pomării; Apărarea animalelor și pomilor; Îngrijirea și gunoarea fînatelor; Oțetul; Bóiele porcului; Pășunatul vitelor; Crescerea și cultura cailor; Oule și întrebuințarea lor; Vin de vișine.

In partea literară: „Plugarii“ și „Olșul“, poezii de mult apreciatul nostru poet tîner Octavian Goga; o prea frumoasă „Poveste a suferinței“, de Röder, trad. de A. Paul; o drăgălășe, poezie „Ghiocelul“ de Ecaterina Pitiș; „Omenii isteți“, o hazlie povestire, din colecția de povești populare a regretatului I. P. Reteganul.

Urmază 4 ilustrațiuni, reprezentând pe Togo, Rosdestwenski, Linevici și Oku, comandantul pe uscat și pe mare în războiul ruso-japonez, cu o scurtă însemnare asupra activității lor în acel război (In această însemnare s'a strecurat o greșală, punându-se luna Decembrie în loc de luna Ianuarie 19 4, când s'a dat prima luptă navală la Porth-Arthur).

Se publică apoi Povești instructive, Glume și Diverse.

Cei-ce doresc a avé acest calendar în casa și pe masa lor, se grăbescă a și-l procura dela librăria și tipografia A. Mureșianu, Brașov. Un exemplar costă numai 40 bani (fileri) plus porto postal de 10 bani. La comanda se se indice esact localitatea și posta ultimă.

Dela „Librăria și Tipografia“

A. MUREȘIANU, Brașov

se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Cărți litere apărute din ediția „Luceafărul“:

Ioan Agribiceanu „De la țără“ prețul 1 cor. 50 bani, plus 20 bani porto, pentru România 2 lei, porto 40 bani.

Ioan Ciocîrlan „Traiul nostru“ 1 cor. 50 bani. 20 bani porto, pentru România 2 lei, 40 bani porto.

Octavian Goga „Poesii“ à 2 corone, pentru România 2.50 lei. Tipărită pe hartie mai fină 3 cor., pentru România 3 lei 50 bani. plus porto pentru aici în țera 20 bani, pentru România 40 bani.

Alecandru Ciura „Icône“ prețul 1 cor. 20 bani, porto 20 bani, pentru România 1.60 lei, porto 40 bani.

Ilie Marin, istoriograf pentru tinerime, localizată după nemțește de N. Petra-Petrescu. Pag. 193. Prețul cor. 1.50

„Ramuri“ de Z. Bărsan. Editura „Luceafărului“ Pagini 154. Prețul 2 cor.

Nuvela de Maxim Gorki, traduse de H. P. Petrescu. Pag. 112. Prețul 1 cor.

Dece nuvela de ale renumitului scriitor rus traduse pe românește cu mult succes.

Diverse.

Dicționar portativ româno-german maghiar de H. Sehlandt, broș. à . . . —.20. Ediția intrîgă: german-maghiar-român, maghiar-german-român și român-german-maghiar, broș. la un loc . . . —.80.

Dicționar germano-român, pentru școlă și conversațiune de Th. Alexi. Edițiunea V, broș. 3.60. Dicționar româno-german pentru școlă și conversațiune de Th. Alexi, broș. . . 3.60.

Încercări în literatură de Ioan A. Lăpădat, broș. —.50.

Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare de W. Niemandz, broș. 1 20.

„Elemente din Constituția Patriei séu Drepturile și datorințele cetățenești“. —.40

Bucătăreasa națională, carte de bucate escelentă și ușor de înțeles scrisă de *Hințescu* după bucătăria română, franceză, germană și maghiară. Prețul 1 cor. 60 bani plus 30 bani porto.

Posa lui Andrei Baron de Șaguna, 57 + 41 cm. Prețul 80 bani, plus 10 bani porto.

„Între Someș și Prut“. — Schițe. Impresii. Amintiri. De *Augustin Paul* (Delaletca). — București. Institutul grafic *Minerva*. Pagini 311. Prețul lei 1.50.

Nr. 785—1905.

PUBLICAȚIUNE.

In sensul §-lui 203 din ordinul Inaltului Ministeriū de Interne Nr 128000—1902. sunt provocați toți tutorii și curatorii, afară de tată și mamă — cari nu sunt obligați — de a substerne socotela anuală că cel mult pînă în 5 Ianuarie 1906 se ridice biletele de anonțare și conspect anual despre obiectele mișcătoare dela scaunul orfanal orășenesc și se le umple referitor la relațiunile personale ale minorenilor și curanșilor, dând răspuns la tôte întrebările și pînă în 31 Martie 1906 se le predee tutorului comunal orășenesc.

Pentru persoanele cari sunt puse sub curatelă, din cauza de absență nu trebuie umplute biletele.

Acei tutori séu curatorii cari în urma gradului neînsemnat de cultură nu sunt în stare se umple aceste bilete și conspect în mod correspunștor, trebuie se facă anunțarea verbal pînă la terminul de mai sus la tutorul comunal orășenesc.

Brassó, în 8 Decembrie 1905.

1981,1—1. *Tutorul comunal orășenesc.*

Se caută pentru București lucrători și lucrătoare dibace pentru mașine de tricotaj.

Oferte și adrese sub cifra **G. T. 1857**, la administrația „Gaz. Trans“ 1—3,19—2.

Un comis harnic în branșa ferăriei, cu praxă îndelungată, se acceptază numai decăt.

Oferte cu copii despre atestate și fotografie precum și indicarea pretenșiunilor și a cunoșterii de limbă, a se adresa la

„SEVERINEANA“

societate comercială pe acții
Karansebes.

1—3 1983.

Univ. Med. Dr. ARTHUR KENYERES de Bazéd, medic.

Spirit vindecător (Heil-Franzbrantwein)

din fabrica de Cognac- Rum- și Liqueur

— a D-lui Kenyeres, Brașov (Scheit). —

Între multele atestate din partea autorităților medicale, a căror originale se pot vedé ori și când în birou fabricii, din partea unui dintre cei mai mari învățați din patria noastră a D-lui *Dr. Anton Gensich de Szepes-Szombat*, consilier c. r. și prof. public ord. la Universitatea din Budapesta, are următorul cuprins:

Budapasta; în Iunie 1906. Spiritul vindecător al D-vóstră l'am folosit cu cel mai bun succes la casuri de **paralizie difterică și Reumatism**, mam convins că se pôte folosi cu bun succes la tôte casurile, unde pînă acuma s'au folosit franzbrantwein a lui Brăzai.

Se capătă în tôte prăvăliile, farmaci. Depozite precum și în fabrică cu prețurile de concurență cunoscute, în sticle mici și mari. In interesul propriu, P. t. cnsumentenī se se ferescă de imitație a acestui „Heil-Franzbrantwein“.

Eticheta și sticla sunt legal apărute, fie-care sticlă este provădută cu instrucție medicală. 3—10 1974.

AVIS!

Subscrisul am onórea a face cunoscut On. public și în deosebí epitropilor bisericești, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi)**

Strada Négră nr. 3 (3 Felső-Villa-uteza 3)

O fabrică de luminări de cêră curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cêră și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa **tot-felul de luminări** în tôte formatele, precum și aurite, ér comanda le voiu executa prompt și cu prețuri fôrte convenabile.

23—90,1858

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couvert, in tolă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comanda eventuale se primesc în biuorul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comanda delu afară rugăm a le adresa la

Tipografia **A. MUREȘIANU, Brașov.**